

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

Pri nas in v Švici.

I.

Ako primerjamo naše kmetijstvo z onim v Švici, se pokaže velika razlika. Seveda! Drugi kraji, druge razmere. Dočim se pečajo naši gospodarji z najrazličnejšimi stvarmi in so na vse strani vpreženi, se pečajo šviški gospodarji poglavitno z živinorejo in pridelovanjem krme, razun tega pa tudi s sadjarstvom. Pridelovanje žita in vinstvo je le po nekaterih krajih razširjeno.

Šviško kmetijstvo je v obče bolj priprosto ali jednostavno, po drugi strani pa veliko bolj razvito in vspešno, kakor je kmetijstvo po naših krajih. To se vidi povsod na prvi pogled!

Ce tudi ni mogoče ondotnega kmetijstva pri nas na Dolenjskem vpeljati, ker nam manjka potrebnih pogojev za to, vendar se marsikaj lahko učimo od naprednih Švicarjev. In prav to hočemo na podlagi poročila o letošnjem poučnem potovanju po Švici, ki ga je podal pristav V. Rohrmann predzadnjo nedeljo v prostoru kmetijske podružnice novomeške, povedati tudi cenjenim bralcem „Dolenjskih Novic“, v nekaterih člankih.

Pred vsem dajejo Švicarji najlepši izgled, kako je treba ravnati z gnojnico. V Švici se gnojnica povsod skrbno spravlja in porablja za gnojenje sadnih vrtov in travnikov, tako, da se je prav nič ne pogubi po nemarnem. Vsak posestnik ima pri hlevu gnojnično jamo, v hlevu pa tlakane staje in gnojnični žleb, v katerem se gnojnica lovi in po katerem odteka v jamo. Jama sama je skrbno pokrita, da se ne zgubi nič hlapnega amonijaka, ki je najdragocenejša snov v gnojnici. Naprednejši gospodarji dodajajo gnojnici celo superfosfata, da se gnojnica še bolj varuje pred uhajanjem amonijaka in da postane bogatejša na fosforovi kislini.

Gnojnici primešajo za dve tretjini vode — dežnice, katero napeljujejo po žlebovih v gnojnično jamo. Tako dobe veliko več gnojnice, in tako skrbe tudi, da gnojnica ni prejedka za spomladno in poletno gnojenje.

S tako gnojnico zalivajo pridno svoje sadne vrtove, katere kosé potem 4 do 5 krat za zeleno krmo. S tem gnojenjem dosežajo pa tudi redne in dobre letine pri sadnem drevju. Tam je drevje močno, lepo in zdravo in jim rodi vsako leto.

Kaj pa pri nas? Pri nas smo v tem oziru tako zaostali, da ne moremo bolj. Poglejmo kamor je, v

eno ali drugo vas, povsod se prepričamo, da se pušča gnojnica popolnoma v nemar, in da se tudi z gnojem samim malomarno ravna. Veliko gnojilnih snovi gre na ta način v zgubo samo v eni vasi, koliko še le po celi deželi. Ker se z vsako izgubo na redilnih snoveh, zmanjša tudi rodovitost zemlje, gre pri nas vsako leto na tisoče vrednosti v zgubo vsled manjših pridelkov, ki jih dobivamo po naših travnikih in sadnih vrtovih!

Kaj je prav, da zamaka gnojnica prostor pod svinjaki, in da kuži zrak v obližju hleva, zlasti v poletnem času? Kaj je prav, da odteka gnojnica po naših vaseh, da se zbira po potih, po cestnih žlebovih in jarkih, kjer nam nič ne koristi, ampak razodeva vrh škode tudi še našo nevednost in malomarnost? Kaj je prav, da odteka v luže, kjer napajamo našo živino? To vse so žalostni pojavi naše zaostalosti! Kaj takega se najde le v deželah, ki stojé na nizki stopinji napredka! Vse kar se stori pri nas na kmetih z gnojnico, je k večjem to, da se tu in tam napelje na sadni vrt, kjer pa zaradi tega premalo koristi, ker zaleze in se zgubava v tla.

Ce tudi ne redimo velikega števila živine, vendar bi se dalo tudi pri nas s to gnojnico, katero dobivamo iz govejega hleva in svinjakov, izdatno povzdigniti rodovitost naših travnikov in sadnih vrtov, ko bi gnojnico skrbno nabirali in stanjšali z dežnico. Ne dosegli bi na ta način samo več krme po naših travnikih in sadnih vrtovih, ampak izboljšali bi ob enem tudi rodovitost našega sadnega drevja, ki sedaj vsled pomanjkanja tako boleha in tako redkokedaj rodi.

Ne bojimo se stroškov za gnojnično jamo in za tlakanje hleva, saj se ta strošek izvrstno obrestuje! Naprava zadostnega gnoja bodi prva in najvažnejša skrb vsakega gospodarja, saj se vsa rodovitost zemlje ravna pred vsem po tem, kako jo gnojimo! Posnemajmo tedaj marljive Švicarje, ki so zlasti v tem pogledu tako daleč pred nami, da nam dajejo najlepši izgled!

—*—*—

Politični pregled.

Kranjski deželni zbor se je sešel 27. m. m. Po pozdravu deželnega glavarja in deželnega predsednika napravil je obljubo novoizvoljeni poslanec Demšar. Potem pa je stavil dr. Šusteršič nujni predlog, naj se zaradi raznih obilih nezgod in vsled tega nastale bede deželnemu odboru za l. 1904. dovoli 150.000 K v razdelitev med bedno prebivalstvo, ter naj tudi država dá prebivalstvu zdatno podporo. Predlagal je, naj ta predlog pride zaradi nujnosti takoj v razpravo, da se čim prej

pomore prebivalstvu. Liberalni in nemški poslanci so sicer priznali bedo prebivalstva, pa se izgovarjali, da nima dežela odkod vzeti denarja, ter glasovali zoper nujnost predloga, ti ljudski prijatelji, ki vedno vpijejo kako jim je ljudstvo pri srcu! To si je treba zapomniti prav dobro. Naši poslanci so prebivalstvu v prid to pot odnehali od obstrukcije, da bi se ne moglo reči: obstrukcija dela ljudstvu škodo in so stavili samo ta nujni predlog. A glej, kdo je snedel podporo? Beri zgoraj! — Potem je dr. Šusteršič vložil predlog, ki meri na razširjenje volilne pravice, za katero so sedaj nižji sloji zelo prikrajšani, ter izjavil, da se poslanci kat. narodne stranke ne dajo volit v noben odsek, ker so lani liberalci nalašč preprečili vse delovanje v odsekih. Naj torej liberalci in njih zavezniki Nemci sami delajo kar hočejo.

Naš cesar je vsprejel v avdijenci bolgarskega kneza Ferdinanda. Često se je bil že prej potrudil približati se avstrijskemu cesarju, a vedno brez uspeha, to pot pa se mu je posrečilo. Bil je vsprejet prav ljubeznjivo. Pravijo, do bo to imelo mnogo vpliva na žalostne razmere na Balkanu.

Na Dunaju je bil shod časnikarjev. Prišel jih je pozdravit tudi ministerski predsednik pl. Koerber, ki je v lepem govoru povdarjal važnost časopisja v naših dneh. Žal, da tega ne sprevidijo ravno naši pristaši: listi, ki zastopajo in zagovarjajo slabo stvar, imajo obile vsakršne podpore ter se zato hitro povzdigujejo ter širijo ž njimi kajpada tudi lažnjivi in pogubonosni nazori. Med tem se morajo krščanski listi boriti z neverjetnimi zaprekami, katerih ena najvažnejša je brezmejna brezbriznost naših ljudij. Nedavno je bil pri sv. Očetu Piju X. vsprejet nek časnikar. Papež mu vzame iz rok pero, je blagoslovi, ter dá nazaj, rekoč: „Moji predniki so blagoslavljali meče v boj idočih, jaz pa blagoslovim to najmočnejše orožje našega časa!“ Zapišimo si to za uho: kdor tega ne spozna, ne razume duha časa.

Naši sosedje Štajerci imeli so deželnozborske volitve v novostvarjeno četrto skupino. Volili so 8 poslancev. Izvoljeni so: 3 krščanski socialci, 2 socialna demokrata, 1 je nemški nacijonalec, 2 pa Slovenca (dr. Ploj in Roš). S pomočjo nemških nacijonalcev in protestantskih kmetov spravili so socialni demokratje v deželni zbor juda. Še nikdar jud ni bil štajerski deželni poslanec, jud dr. Schacherl pa je sedaj. Lepa ta! To je pač izdajstvo, da mu ga ni para, ki kaže, kako značajna je nemško-nacijonalna stranka: igra prav isto ulogo med Nemci na Štajerskem, kakor naši liberalci med Slovenci na Kranjskem. Da pa ta stranka na Štajerskem ni dosti več v čisljih, kaže, da je dobila samo enega poslanca v kljub neizmernemu poštenemu in nepoštenemu trudu. Koder pa ta stranka ni mogla sama prodreti, pomagala je krščanstvu nasprotnim strankam. In ta edini nemško-nacijonalni poslanec Stieger je izvoljen v Mariboru; da ni izvoljen Slovincem prijazni kršč.-socialci Lopič, pomagali so Slovenci sami prav izdatno, ker se niso marali udeležiti ožjih volitev, ter soc. demokrati, ki so volili kapitalista Stiegerja ter tako zatajili svoj program. Krasna družčina: liberalci, nemški nacijonalci, socialni demokrati, nezavedni Slovenci in njih poslanec: kapitalist!

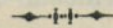
16. septembra izpolnila se je Italijanom vroča želja; rodil se je prestolonaslednik, ki bo nosil ime:

Humbert, princ piemontski. V osemletnem zakonu je imela italijanska kraljica, črnogorska princezinja, Jelena, samo dve hčerki. Zato je vladalo sedaj po Italiji veliko veselje. Splošno radost kalila je velikanska stavka vseh delavcev po vsem kraljestvu, ki je pa kmalu prenehala. Vzrok je bil ta, da so v nekem mestu vojaki prav brez vzroka streljali na ljudstvo. To je moderni evangelij: mesto kruha in mesa: svinca in smodnika!

Pruska vlada je poljskim učiteljem prepovedala tudi doma govoriti poljsko! Kaj so ti olikani Prusi kaj boljši ko oni divji črni v Afriki, Hereri po imenu, katerih nemška vlada ne more ukrotiti? — Umrli je najstarejši sin železnega kancelarja, znanega nasilnega Bismarka, knez Herbert Bismark.

Srbski kralj je bil slovesno kronan 21. t. m. z velikimi svečanostmi. Posrečilo se mu je z modro potrpežljivostjo in mirno vstrajnostjo odstraniti od sebe morilce prejšnjega kralja, ki bi bili radi imeli kralja Petra za orodje svojih namer. Narod ga je povsod navdušeno pozdravljaj, kar kralj, ki res ljubi svoje ljudstvo, po vsej pravici zasluži. K slavnostim je prišlo več*sto Slovencev, Hrvatov in Bolgarov. Bila je ob enem otvorena prva jugoslovanska umetniška razstava, na kateri so bili prav častno zastopani Slovenci s 160 deli: želi so obilo priznanja tudi od kralja samega.

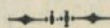
Rusko-japonska vojska še ne bo tako kmalu končana. Rusija v kratkem postavi na bojišče novo veliko armado, kateri poveljuje Grippenberga. Japonci poraza Rusov pri Liaojangu niso mogli izrabit, ker so imeli prevelike izgube in so bili vojaki silno utrujeni. Skušajo pred Mukdenom obiti rusko armado, a ne bo šlo tako lahko. — S krvavimi glavami se zaletavajo Japonci v močno trdnjavo Port Artur: v 3 dneh so imeli enkrat 3000 mož izgube. Cel polk je naenkrat zletel v zrak, ko je prišel na podzemski podkop, lepo skrit od Rusov. Mogoče, da bodo vzeli Port Artur, a preteklo bo še mnogo krvi in prešlo mnogo dni.

Piše se nam:

Shod na Trški gori. — Letos je jubilejno leto: 50 let bo 8. decembra, odkar je bila slovesno razglašena verska resnica, da je Marija brez madeža izvirnega greha spočeta. Verovali so to resnico že prej kristjani vseh časov ter umeli nje veliki pomen, a slovesno je bila proglašena šele l. 1854. V proslavo Marijino so se vršile to 50. leto vsepovsod velikanske slovesnosti. Omenil bi le ono prelepo na Dunaju 19. junija, katere so je udeležilo nad 30.000 ljudij ter brez števila katoliških društev z 800 zastavami in banderi. Prišel je tudi presvetli cesar sam z mnogimi nadvojvodi in ministri. Ta slavnost naj bi bila vsem drugim krajem za zgled. Vršile so se večje in manjše take slavnosti po vseh krajih naše dežele, skoro izjemno le sprožene po Marijinih družbah. — In tako so se sešle tudi Marijine dekliške družbe novomeške dekanije dne 9. septembra na prijazni in priljubljeni Trški gori. Iz 8 župnij je prihitelo blizu 900 udov Marijinih družb (dve celó z zastavo) ter obilo drugih vernikov, zlasti iz Novega mesta, ki so imeli ta dan pred 49. leti zaobljubljeno zahvalno procesijo. Ko bi ne bil delavnik in ko bi ne bilo vse prišlo tako hitro, bilo bi jih še več. Precej prostorna, letos zunaj kaj lično prenovljena cerkev, je bila natlačeno polna. Ob polu 9. uri stopi na prižnico g. kaplan šmihelski, Fran Vidmar. Poljudno in razumno je kazal, kako naj Marijine hčere posnemajo Marijine čednosti, da bodo nje imena in varstva vredne. Veliko sv. mašo je potem med azistenco pel mil. g. proš. dr. Elbert, pri sv. maši je izborno peval pevski zbor novomeške Marijine kongregacije. Potem so bile pete litanijske Matere Božje, pri ka-

terih je navdušeno pela vsa cerkev. Vse se je vršilo v lepem redu in dostojno ter ostane ta shod gotovo vsem v najlepšem spominu. Edini nered, katerega pa niso krije Marijine družbe, je bil opaziti v neki gostilni lučaj pod cerkvijo: petek je bil, slovesna služba božja v cerkvi, tam pa so škripale harmonike ter se čule vse prej ko spodobne besede, da ne povemo še kaj več. Kdor hoče biti hudoben, bodi, a pusti druge v miru: dobri imajo več vzroka, nje ne zasmehovati, toda pomilovati od srca.

Domače vesti.

(Poročili so se) dne 17. sept. g. Martin Skrabl, kontrolor mestne hranilnice, z gđc. Roziko Kolenc; dne 29. sept. pa g. dr. Ernest Dereani, zdravnik v Gorici, z gđc. Milko Dolenc, hčerko g. vodje deželne kmetijske šole Riharda Dolenca.

(Prva vinska trgatev v Novem mestu.) Vesele priredbe gg. novomeški obrtniki dne 9. oktobra t. l. v gostilniških prostorih pri „Slonu“ v Novem mestu. Vabila se bodo vabljenim pravočasno dostavila. Oddaljenim gospodom velja kot povabilo današnji razglas. Vstopnina znaša za osebo 40 h. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

(Stavbeno gibanje.) Zidanje pri novi mestni hiši je zvečine dovršeno, postavljajo sedaj streho. — Zid nasproti pošte so podrli ter cesto mimo pokopališča na Loko lepo zravnali, podrli so tudi dva pōda zraven, tako da je tu prav lepa prostorna cesta. V „Slovincu“ nekdo nasvetuje, naj bi bila tu nova gimnazija; ni napačna misel to, vsekako boljša ko ona, ki hoče to stavbo imeti doli poleg Krke. — G. Ogrin popravlja svojo novo hišo, da jo priredi za prodajalno. — Hiša g. Mikoliča je tudi popolnoma gotova. S tem je za leto dovršeno stavbeno gibanje, ki je bilo to leto kaj živahno; še par let tako in naše mesto bo res novo in lično.

(Ponarejeni bankovci.) Neka, doslej še neizstražena družba ponarejevalcev denarja je v slednjem času v političnem okraju Krško in skoraj gotovo tudi v sosednjih okrajih ponarejene bankovce po 20 K v promet spravila. Doslej se je v Kostanjevici, Krškem in v Rudolfovem take ponarejene bankovce konfisciralo. Ponarejeni bankovci so precej dobro ponarejeni, vendar pa se razločujejo, ako se jih natanko z pristnim bankovcem primerja v naslednjem: Zelena, podsnovna barva je nekoliko temnejša. Tudi podobe na ponarejenih bankovcih niso tako precizno izdelane, kakor na pristnih. Poglavitni razloček obstoji pa v tem, da je pri ponarejenih bankovcih na ogrski strani besedica „Szám“ izvršena z vejico na črko „A“, katera gre od desne proti levi; vsled tega izgleda dotična beseda na ponarejenih bankovcih tako: „Szám“, na pristnih pa: „Szám.“ Doslej leti sum na tri osebe, katere se pečajo z izdajanjem ponarejenih bankovcev in sicer na družbo, obstoječo iz 2 žensk in 1 možkega. Slednji utegnil bi biti identičen z nekim bukvovezom iz St.-Jerneja, kateri je bil radi ponarejanja uže kaznovan.

C. kr. okrajno glavarstvo Rudolfovo.

(O potovanju v Švico) je poročal v prostoru kmetijske podružnice v nedeljo 18. avg. t. l. prav poučno in zanimivo pristav g. V. Rohrmann. Popisal je najprej kmetijske razmere ob curiškem jezeru, kjer se pečajo gospodarji poglavito s pridelovanjem krme in živinoreje, deloma tudi z vinstvom, in razmere v okolici sempeškega jezera, kjer opuščajo tudi čim dalje bolj pridelovanje žita in se poprijemajo same živinoreje. Glavni pridelek po teh krajih je mleko in lepa dragocena živina, ki je povsod zjednačena po barvi, velikosti, rejenosti in dobroti. Živina je še enkrat tako draga kakor pri nas, vsled tega je tudi vrednost travnikov in cena krme dosti večja kakor po naših krajih. Mleko ima sicer enako ceno, a namolze se ga še enkrat toliko kakor pri naših kravah. Veliko pridelajo ljudje tudi sadja, katerega imajo po ondotnih travnikih, ki so skoraj povsod nasajeni s sadnim drevjem, posebno s tepkami. Iz sadja napravljajo mošt, ki jim daje potrebno pijačo za celo leto. Največjo skrb obračajo pa na popolno porabo gnojnice in gnoja, in prav tej okolnosti je tudi največ pripisati, da imajo tako lepe vspehe na travnikih in pri živinoreji. Vsled močnega gnojenja sadnih vrtov dobijo po pet košenj zelene krme, ki daje najtečnejšo krmo za dobro molžo.

Ker bo celo potovanje popisano v „Kmetovalcu“, hočemo le nekatere stvari iz zanimivega poročila priobčiti na kratko tudi v našem listu, in smo danes že pričeli pod naslovom „Pri nas in v Švici“. Zanimivega pouka oziroma poročila se je udeležilo okoli 50 gospodarjev.

(Otvoritev sadne razstave v Radovljici na Gorenjskem.) [Izvirno poročilo.] V soboto 17. m. m. se je na uprav slovesen način vršila otvoritev sadne razstave v Radovljici na Gorenjskem. Točno ob polu ednajsti uri dopoldne so prispeli na lice mesta Nj. ekselenca deželni predsednik Kranjske, baron Hein s prem. gospo soprogo, visokochastiti g. deželni glavar Oton pl. Detela, vis. čast. g. župan ljubljanski, Ivan Hribar, c. kr. okrajni glavar radovljiški, vis. čast. g. Oton pl. Detela, vis. čast. g. dvorni svetnik Dralka, drž. poslanec g. Jos. Pogačnik, dekan radovljiški, vis. čast. g. Janez vitez Novak in razni drugi dostojanstveniki ter več odličnih dam. Na čelu razstave so jih pričakovali zastopniki uradov, šolstva, duhovščine, občin in mnogo odličnega občinstva. Na to je bil slovesen vhod v razstavno, krasno ozaljšano poslopje. Po tem, ko je Nj. ekselenca, gospod deželni predsednik pozdravil razne udeležnike slovesnosti ter jih odlikoval z nagovorom, stopil je okrajni glavar ter častni predsednik razstave, vis. čast. gosp. pl. Detela na vzvišen prostor pred piramido z doprskim kipom Nj. Velič. cesarja Franca Jožefa I. ter v krasnem in jedrnatem govoru najprej v lepi slovenščini in potem v nemškem jeziku opisal započete razstavne misli in razvoj trudapolnega delovanja do izvršitve razstave. Jedro glavarjevega govora je bilo približno to-le: Ko je letos pomladi tako bujno evetela vsa naša sadonosna dežela, sprožila se je v Radovljici lepa misel, da bi se naj priredila na Gorenjskem sadna razstava. Nekateri možje so vzeli delo v roke in je privedli srečno tako daleč, da je bila razstava zagotovljena. Ali ker so se v odboru za prireditve razstave pojavila nekatera neuglasja, k arse pač mnogokrat pripeti, dala je razstavi svoje pokroviteljstvo c. kr. kmetijska družba in slavni deželni odbor je odposlal dež. potovalnega učitelja g. Gombača, da vodi nadalje strokovna dela. Uspeh skupnega delovanja pa je, da imamo pred seboj sadno razstavo, kakršne še ni videla naša Gorenjska in kateri mora dati svoje priznanje vsak, kakor tudi neutrudljivemu in požrtvovalnemu delovanju osnovalnega odbora. Čeravno so nam v teku poletja razne elementarne nezgode uničile tudi na sadju marsikatero lepe nade, vendar kaže ta razstava, da donša naša lepa domovina toliko krasnega sadja, moramo biti iznenadeni. In ravno ta razvoj v sadjereji nam iznova priča, da je mogoče mirno napredovati le v državi, katero vlada tako ljudomili vladar, kakor je Nj. Veličanstvo naš presvitli cesar Franc Jožef I., katerega Bog živi! Glavarjevemu govoru je sledil gromoviti „živio“ na cesarja in je zadonela raz krasno improviziran oder cesarska himna, kar vse je veličastno odmevalo po širnem, akustično sestavljenem razstavnem poslopju.

Govoru gosp. okr. glavarja sta sledila krasna govora g. deželnega glavarja in strokovnega vodje, g. Gombača o bistvu razstave in pomenu sadjereje, na kar je Nj. ekselenca v kratkem in stvarnem, slovenski in nemški izvedenem govoru otvoril razstavo in se je pričel ogled iste. Nj. ekselenca se je mudil v razstavi čez poldrugo uro in se je izrazil o isti nad vse laskavo. Čudil se je krasnemu sadju, katerega ima dežela Kranjska in je ponovno pohvalil trudaljubivo dejanje osnovalnega odbora razstave ter raznih drugih na razstavi sodelujočih faktorjev. Nj. ekselenca je očividno ozadovoljen ostavil razstavo in se po dokončani slovesnosti zopet odpeljal. Na razstavi pa je zastopano sadje celó iz štajerske, koroške, goriške in od hrvatske meje. — Istotako laskavo kakor Nj. ekselenca, izrazili so se o razstavi g. deželni glavar, župan Hribar, drž. poslanec Pogačnik in drugi dostojanstveniki. Izražali so svoje priznanje osobito osnovalnemu odboru, obstoječemu iz gospodov: Ivana Dernača, Ivana Fajdiga, Franciška Gombača, Ivana Korošina in Antona Kosmača, kateri odbor se ni strašil nobenega truda, nobenih zaprek in skrbi, da izvrši to zares ogromno delo. G. deželni glavar je z daljšim govorom odlikoval g. Iv. Fajdiga kot sprožitelja razstavne ideje in se ž njim pogovarjal o pomenu razstave za domači gospodarski napredek in zlasti o težkočah in ovirah, katere je bilo treba z jekleno voljo premagati, da

je prišlo do tako lepe izvršitve tega prekoristnega podjetja. Obisk občinstva v razstavi v soboto popoldne in v nedeljo je bil v primeri z okoliščinami in hladnim vremenom uprav lep. Razstavo je obiskalo v prvih dveh dneh nad 500 gostov iz cele Kranjske. Sodba je bila že v tem prvem začetku ta, da tako lepe razstave že dolgo ni bilo na Kranjskem. Na razstavo je že do otvoritve poslalo svoje sadje, sadne pijače, stroje, vrtno žire in drugo nad 100 izstavljalcev. Sadnih vrst je razstavljenih več nego 100. Posebno se je odlikovala s svojim lepim sadjem Notranjska, osobito Vrhnika in Idrija, pa Logatec. Določila so se tudi že prva odlikovanja in je bilo odlikovanih 62 razstavljalcev, med njimi 6 s prvim častnim darilom. — Drugo odlikovanje se bo vršilo prihodnjo soboto. Ker bo treba še mnogo poročati o tej zanimivi razstavi, omejili smo se za v prvo na to kratko poročilo in pristavimo za danes le še toliko, da naj oni sadjarji, ki želé razstaviti, pošljejo svoje pridelke kakor hitro mogoče. Istotako naj nikdo, ki količkaj more, ne zamudi prilike, da si ogleda to lepo razstavo.

(Sadna razstava v Radovljici) postaja od dne do dne lepša in zanimivejša. Vsak dan namreč dohaja veliko krasnega sadja iz cele Kranjske in celo iz sosednih kronovin. Obiskovalci razstave se kar načuditi ne morejo dejstvu, da naša lepa domovina tako vrlo napreduje v sadjereji. Sodba je splošna ta, da ni pameten, kdor si te razstave noče ogledati! Slovenci! Pohitite toraj v Radovljico in oglejte si razstavo, dokler je še čas!

(Opozorjamo) na današnje naznanilo mej inserati tvrde bratov Ivan in Florian Vonmetz v Waidbrucku na južnem (nemškem) Tirolskem, ki priporočujejo svojo veliko zalogo vsakovrstnega pristnega vina po nizki ceni. — Tirolska narurna vina se sploh odlikujejo po svoji dobrodejni lastnosti in primerni sladkosti od vseh drugih vin, ter so povsod jako priljubljena, posebno pa od te jako solidne tyrdke. Ker so cene zares nizke in tudi vožnina na hektoliter znaša le malo svotico okolu 2 gld. 50 kr. na kolodvor Novo mesto, lahko se priporoči ta tvrška posebno gostilničarjem, ki želijo svoje odjemalce postreči z dobro-okusnim, ne dragim, a pred vsem zdravim vinom.

Prošnja.

Začelo se je novo šolsko leto in za podpisanega s tem nove skrbi. Letina ne bo posebno dobra, je deloma vsaj okoli Novega mesta radi toče naravnost slaba. Zato se bojim, da bo letos došlo dijaški kuhinji manj živil nego prejšnje leto; število podpiranih dijakov pa se primeroma ni zmanjšalo. — Ostaja mi samo eno sredstvo, ako hočem, da se študujoči mladini preskrbi hrana — dobra, usmiljena srca v mestu in sploh po Dolenjskem. Na nje se obračam z milo prošnjo, naj se spominjajo naših dijakov. Stari dobrotniki naj ostanejo zvesti in po možnosti zvišajo svoje darove, in naj pristopijo novi, da se napolnijo vrzeli, ki jih je tekem zadnjega leta med dobrotniki naredila neusmiljena smrt.

Posebno pa proseče trkam tudi na čuteča srca po dolenjskih mestih in trgih. Naj se najde v vsacem kraju plemenita duša, ki prevzame sitni trud, da poprosi za dijaško kuhinjo doneskov pri dobrih ljudeh, ter jih meni pošlje. Srčno bom hvaležen jaz, kakor tudi podpirani dijaki, ki vsaki dan molijo za svoje dobrotnike. Prav močno se mi ustreže z živili kakoršnimi koli in s hitrimi darovi, ker kuhinja ravno jeseni največ potrebuje.

Dr. Jos. Marinko.

(Prodajanje grozdja.) Mestno županstvo je razglasilo, ter zahteva od vsakega, kateri prinese na trg grozdje za prodajo, da se izkaže s potrdilom, da je res grozdje njegova last, ker so se razni posestniki vinogradov pritožili, da se jim grozdje krade, ter v mesto prodaje. Županstva v okolici pa, namesto da bi ta korak mestnega županstva podpirali, izjavljajo strankam, da je tako postopanje nepotrebno, ter s tem otežkočijo postopanje mestnega županstva.

Naznanila mestnega magistrata.

(Seja občinskega odbora) z dne 29. sept. 1904. Navzoči: župan, g. pl. Sladovič, svetovalca: gg. Rosman, Umek; odborniki: gg. Bruner, Ferlič, Gandini, Golia, Gustin, Hočevar, Moranc, Mramor, Smola, Vidic; zapisnikar: tajnik g. Stukelj. — Gospod župan konstatuje sklepčnost odbora, otvori sejo, imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje gosp. Ferliča in g. Hočevarja ter preide k dnevnemu redu. — 1. Čitanje zad-

njega zapisnika z dne 9. sept. 1904, št. 1450. Zapisnik se prečita ter odobri. 2. Poročilo vodovodnega odseka. G. Rosman kot poročevalec vodovodnega odseka prebere dopis veleslav. dež. odbora z dne 21. sept. 1904, št. 12.061 ter pojasni celo zadevo gledé sosednih vasi, povdarjajoč posebno, da bode novomeška občina od začetka obrata, ko je bil isti dovršen ter se prebivalstvo preskrbljevalo z vodo, dobila povrnjene od sosednih občin vse tiste letne zneske, katere bode veleslavni dež. odbor konečno določil. Z ozirom na to se predlaga, da se izvršitev sklepa mestnega odbora z dne 9. sept. 1904 vsled dobljenega zagotovila glede zaostalih prispevkov od prizadetih občin, začasno odloži, da se pa v prizadetih občinah ne dovoli nobena nova hišna inštalacija, dokler veleslavni dež. odbor konečno prispevek prizadetih občin ne določi. Po daljši debati se ta predlog z večino glasov sprejme. 3. Poročilo županstva o ponudbah za smreke iz mestne hoste in prodaji lesa na Loki. Gospod župan poroča, da so došle pismene ponudbe za smreke in sicer od g. Josipa Košička po 15 K 60 h, in g. Franc Seidla po 16 K za komad. G. Gustin omenja, da je g. Košiček naknadno pripravljen za smreke večjo svoto ponuditi ter z ozirom na to, da je do sedaj vedno redno odjemal smreke, predlaga, da bi se mu iste oddale. Po debati se sprejme ponudba g. Franc Seidla, pač pa se povdarja, da se ima strogo paziti na to, da se pogoji tudi natančno izvršijo. Nadalje g. župan poroča, da se na Loki nahaja nakopičenega lesa, posekanega iz mestne hoste, ter predlaga, da se isti potom javne dražbe proda. Sklene se, da se ta les na javni dražbi na dele na kaki tržni dan proda. — 4. Poročilo županstva o pritožbi Franc Stefanca proti stavbi Josipa Schweiger. Prebere se pritožba Franc Stefanca iz Rateža kot pooblaščenca hišne posestnice v Dolgi ulici št. 20 g. Marije Germ proti stavbi g. Josipa Schweiger. G. Rosman kot poročevalec stavbenega odseka pojasni natančno celo zadevo, na kar se sklene, da se postopanje županstva odobri, ter pritožba g. Franc Stefanca kot neutemeljena zavrne. — 5. Poročilo županstva o vlogi Ane Turk radi odstojenega prostora mestni občini in o napravi ograje pri njenem vrtu. G. Rosman kot poročevalec prebere vlogo Ane Turk ter predlaga, da je jej ogradi njeni vrt, da se pa dotični del vrta, katerega je občina vzela leta 1901 za dohodno pot k sodišču jej plača □ m po isti ceni, kakor je drugi njeni vrt plačala l. 1897 in to v smislu pogodbe z dné 6. julija 1901. — 6. Poročilo ubožnega odseka o prošnji udove Albine Rosina, za podelitev mesečne podpore. Na predlog ubožnega odseka se sklene, da se udovi Albini Rosina, sedaj bivajoči v Inomestu podeli podpora za vzgojo 3 otrok 9 K na mesec od 1. oktobra 1904 počenši. 7. — Slučajnosti. a) G. župan poroča, da je ponudil g. Josip Bahovec iz Ljubljane smodnišnico na Loki v nakup mestni občini, brez navedenja kake cene. Ker stoji dotična smodnišnica tik posestva mestne občine se sklene, da se ista kupi za 10 K. b) G. Rosman predlaga, da sklene občinski odbor, naprositi deželnega poslanca gospoda dr. Ivana Tavčarja, da se bode on za prošnjo, katero je vložil tukajšnji krajni šolski svet za razširjenje trirazredne dekliške ljudske šole v neobhodno potrebno štirirazrednico, na merodajnem mestu zavzel, ter delal na to, da se to za mesto pereče vprašanje kolikor mogoče, urno reši. Ta predlog se soglasno sprejme. c) Dalje predlaga gospod Rosman, da se naroči mestnemu županstvu, da se neki v mestu bivajoči brezposelni inozemec, kateri ščuje brez vsakega vzroka tukajšnje delavce proti njih delodajalcem in kateri nadleguje druge občane z izposojili in dela dolgove, po postavi izтира, oziroma odpošlje potoma odgona v njegovo domovinsko občino. Ta predlog se odobraj sprejme. Ker je dnevni red končan in se nihče več ne oglasi k besedi, zaključí g. župan sejo.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

G. Fran Božič, trgovec 2 vreči, mil. g. prošt dr. Seb. Elbert 1 vrečo, gosp. Jan. Jakše, 2 vreči krompirja; g. Sim. Bergant, trgovec, pol mernika fižola; veleč. g. župnik Videgar 10 K, Iv. Zorman, trgovec 30 K, veleč. g. župn. Fr. Dolinar 10 K, veleč. g. župn. Anton Kukelj 5 K, veleč. g. župn. Mihael Zupan 10 K, veleč. g. kaplan Kujžek 8 K, veleč. g. župnik Matija Kolar 10 K, gospa Schiebel 20 K, gospa Jakobina dr. Žitekova 10 K, mil. g. prošt. dr. Elbert za šolsko leto 20 K, veleč. g. župnik Mih. Saje 5 K, veleč. g. župnik Valentin Bergant 2 K, preč. g. kanonik Jos. Hočevar 20 K.

Dr. Jos. Marinko.

Umrli so:

20. sept.: Josip Poula, sin kapelnika in gostilničarja, 6 let, notranje izkrvavenje vsled pretrganja srčnih žil, št. 67.
21. sept.: Miroslav Pacak, sin c. kr. stavbenega adjunkta, četrte ure, življenska slabost, št. 73.
23. sept.: Ivan Barborič, posestnik, 78 let, ostarelost, št. 227.

Listnica vredništva:

Listek in marsikaj družega manj važnega je moralo to pot izostati radi nujnih in obsežnih popravil v tiskarni. Zato prosimo: za enkrat potrpljenja!

(247)

Izjava.

Podpisani obžalujem svoje besede, ki sem jih bil govoril proti gospodu Jožetu in gospej Antoniji Handler ter iste od besede do besede preklicujem.

Franc Kos.

Vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu

— išče —

(248-0-1)

2 hlapca 2

jednega k volom, družega k kravam. — Nastop službe takoj.

Zahvala.

Za obile pismo in osobno izražene dokaze prisrčnega sočutja in tolažila, katera so nam došla povodom prerane, nagle smrti našega nepozabljivega sinčka

PEPI-ta

učenca prvega razreda

izrekava tem potom najiskrenejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujeva cenjenima družinama Damisch in Jeglič za vso nama izkazano ljubav in krasne poklonjene vence, gg. pevcem za pretresujoči žalostinki na domu in ob gomili, šolski mladini in prečast. gg. učiteljem ter vsem spremljevalcem dražega nam pokojnega k njega zadnjemu počitku.

RUDOLFOVO, 26. septembra 1904.

(244)

Josip in Amalija Poula.

Loterijske številke.

TRST,	17. septembra	21	72	24	62	23
GRADEC,	24. septembra	44	14	11	43	73

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijači.

Dr. Defranceschi

 se vrne 2. oktobra

ter ordinira (240)

od 3. oktobra naprej ob navadnih urah.

MIROLJUBEN URADNIK

išče v privatni hiši separirano večjo sobo z opravo ali brez nje, in domačo, tečno hrano. Glavni pogoj je mir in snažnost. — Ponudbe z označeno ceno pod: stanovanje, poste restante Novomesto, do 8. oktobra. (241)

A DOLF GUSTIN

trgovina z železnino in špecerijskim blagom,
c. kr. prodaja smodnika v Rudolfovem

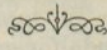
priporoča p. t. lovcem svojo bogato zalogo raznovrstnih pušk po jako nizki ceni, kakor tudi druge lovske potrebščine, patrone, nože, nahrbtnike, lovske palce i. t. d., vse jako dobro in po ceni. Vedno se dobivajo nabiti patroni vsake vrste, samokresi in pištole.

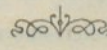
Ob enem priporoča svojo zalogo najfinejšega orodja za vsakega obrtnika, obče znane žage, katera se vsaka le pod jamstvom prodaja, dobi se tudi kuhinjska posoda in druge hišne in gospodarske potrebščine.

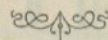
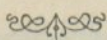
Priporoča še posebno svojo vedno s svežim in najfinejšim blagom, založeno

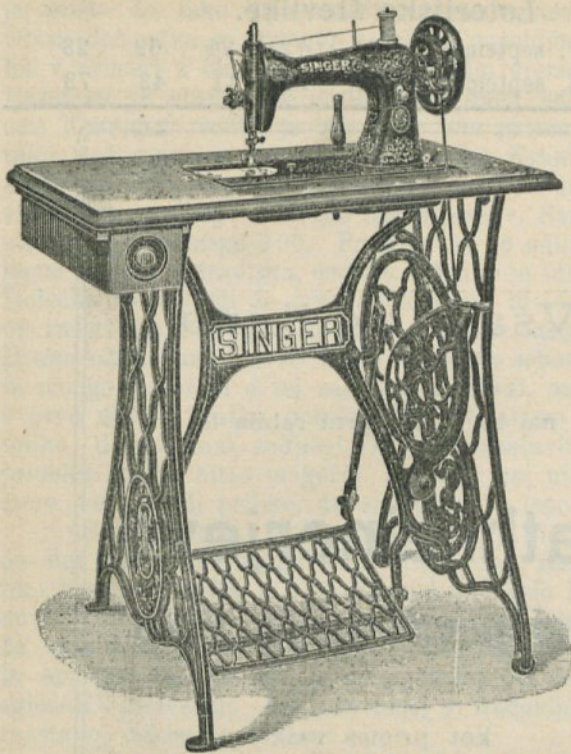
špecerijsko prodajalno.

(238-3-1)

Dobro —
— blago

Nizke —
— cene

Singer-jevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
 Original Singer šivalni stroji so neutrpljivi za obrt in domačo rabo.
 Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratoviščih.
 Original Singer šivalni stroji so nepreosljivi gledé trpežnosti in zmožnosti.
 Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno vezenje.

Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno vezenje. Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

SINGER Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 6.

(194-12-5)

„Grand Prix“.
Najvišje odlikovanje.

Pariz
1900

Soba z opravo ali brez oprave

z ločenim uhom in popolnoma za-se, oddá se s 1. oktobrom t. l. solidni osebi v najem. — Natančneje pové upravništvo „Dol. Novic.“ (228-3-2)

Lepa namizna jabolka

jabolčni mošt, krompir in orehi (247-2-1)
so na prodaj pri gospej pl. Fichtenau v Rudolfovem.

Mizarški pomočnik

se sprejme (243-2-1)
pri Jos. Judnič-u, mizarju v Stranski vasi pri Semiču.

UČENEC (242-2-1)

ki ima veselje do pekovske obrti, se takoj sprejme pri g. Franc Foršek-u, Rudolfovo št. 75, Glavni trg.

NIKOLA MOROKUTI, bruslač

nahaja se zopet v mestu hiš. štev. 101 v hiši gosp. Možine ter se uljudno priporoča za blagohotna naročila v njegovo stroko spadajočega dela. (245)

Keil-ov lak

najzvrstnejše mazilo za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela glazura za umivalne mize 45 kr.

Keil-ov zlati lak za okvira 20 kr.

Keil-ovo črnilo za železo, les, usnje i. t. d.

Keil-ov lak za slamnike v vseh barvah

je vedno v zalogi pri (215-6-4)

Adolf Gustin-u v Rudolfovem.

Ugodna prilika za gostilničarje in mesarje!

Zaradi bolehnosti prodam takoj prostovoljno svojo enonadstropno hišo v Črnomlju s klavnico ter z gostilniško in mesarsko koncesijo, eventuelno tudi z vso pritiklino. Poslopje je v prav dobrem stanu obrt pa staroznana in dobro idoča. — Natančneje poizvedbe daje lastnik

Franjo Jerman,
mesar in gostilničar v Črnomlju.
(232-2-2)

Usojam si uljudno naznaniti, da smo v Rudolfovem nastavili svojega uradnika (zastopnika) gosp. Štefana Ogrinc, kateri bode zalogo za Rudolfovo in okolico v naši lastni hiši v Rudolfovem na naš račun vodil in zastopal. — Blagovoljna naročila na

zalogo piva bratov Reininghaus v Rudolfovem.

Vedno v zalogi marčno, carsko in vležano pivo, kakor tudi sveže fino pivo v steklenicah. (231-3-2)

Razid in likvidacija delniške družbe „Prvi narodni dom“ v Rudolfovem.

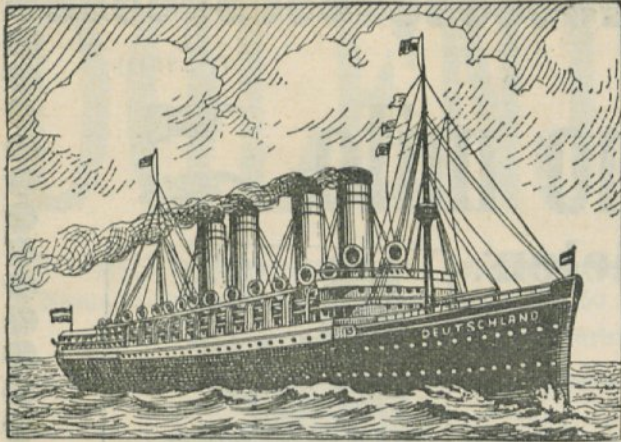
Delniška družba „Prvi narodni dom“ v Rudolfovem je na občnem zboru dne 23. aprila 1904 sklenila svoj razid in likvidacijo. Ta skiep in način likvidacije, po katerem se ima vseh 200 delnic v 10. letih od leta 1907 počenši po 20 na leto izžrebati in delničarjem v nominalni vrednosti po 100 K brezobrestno izplačati, je c. kr. ministerstvo notranjih zadev z odlokom z dne 8. avgusta t. l., št. 35 605 odobrilo. Likvidacijski odbor obstoja iz 5 članov in sicer iz treh na občnem zboru izvoljenih gg.: Dr. Albin Poznik, c. kr. notar, Simon pl. Sladovič, lekarnar in župan, in Ivan Škerlj, c. kr. dež. sod. svetnik, vsi v Rudolfovem, in iz vsakokratnega predsednika „Narodne čitalnice“ v Rudolfovem ter vsakokratnega predsednika šolskega upravnštva „Glasbene Matice“ v Rudolfovem.

To se objavlja in se ob enem morebitni upniki delniške družbe „Prvi narodni dom“ pozivljejo, da oglasijo morebitne tirjatve pri podpisani delniški družbi.

RUDOLFOVO, dne 30. avgusta 1904.

(225-3-3)

Prvi narodni dom v likvidaciji.

HAMBURG - AMERIKA

Iz Ljubljane v
NOVI YORK samo
 gl. 60.— z dobro, prosto hrano.

Odhaja se iz LJUBLJANE vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna, sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni.
 (232-24-2) Pojasnila po večkrat brezplačno.

FR. SEVNIČ, Ljubljana
 Zastopnik: 31 Dunajska cesta 31 — zraven šrange.

Prva dolenska izdelovalnica lončenih peči

V. I. Appé v Kandiji
 pri Novem mestu

priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu svojo zalogo vsakovrstnih

lončenih peči in štedilnikov.

Vsako delo, od nas napravljeno in popravljeno, je na našo odgovornost solidno izvršeno v popolno zadovoljnost cenjenih naročnikov.
 (227-0-2)

POZOR! Ženske lase zmešane in rezane kupujem na malo in veliko. Plačam od zdaj mnogo višjo ceno. — S tem opozarjam nabiralce las na moj naslov. — Ivan Svetec, brivec, Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše).
 (272-24-22)

Zdravje je največje bogastvo.

Ustanovljeno l. 1360. **Kapljice sv. Marka.** Ustanovljeno l. 1360.

Te glasovite in nedosegljive „kapljice sv. Marka“ se uporabljajo za zunanjo in notranjo uporabo. Osebito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, urejajo izmečke, manjkati v nobeni meščanski in kmetijski hiši.

Dobira se samo: „Mestna lekarna, Zagreb“. — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg, števil. 50, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj, kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franco postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.)	4 K — v	3 ducati (36 stekl.)	11 K — v
2 ducata (24 stekl.)	8 K — v	4 ducati (48 stekl.)	14 K 60 v
5 ducatov (60 stekl.)	17 K — v		

Na razpolago imam na tisoče priznanih pisem, katerih mi ni mogoče radi poprijateljstva navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „Kapljice sv. Marka“ z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčić, učitelj; Stjepan Barić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kisunij, kr. nadlogar; Stjepan Seljančić, s. ljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg, števil. 50., poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno l. 1360.

Zdravje je največje bogastvo.

Učenec

se takoj sprejme v prodajalni z železino in špecerijo pri **ADOLF GUSTIN-u** (Novo mesto.)
 (237-3-3)

Novomesto!

Novi

Novomesto!

hotel in kavarna Jacaz.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril svoj novo in moderno sezidani hotel, v katerem so potnikom na razpolago prav lepe, popolno z novo opravo urejene sobe v prenočišče. — Točil bom fino Puntigamsko pivo, pristna dolenska in druge vrste vina. Izvrstna kuhinja postregla bo vedno z gorkimi in mrzlimi ukusnimi jedili. Ob enem priporočujem svojo veliko zalogo Puntigamskega piva v sodčkih in steklenicah. — Prodajam na debelo in drobno iz svoje velike zaloge jako fina in zajamčeno narurna vina od 28 vin. liter naprej. Toči se tudi vsakovrstno žganje na debelo in drobno.

Potnike na kolodvoru sprejemal bo pri vsakem vlaku za moj hotel omnibus „Medved“.

Za prav obilni obisk in velecenjena naročila se najprisrčnejše priporočuje

Anton Jacaz.

(192-0-6)

Zahtevajte pri nakupu

(125-24-11)

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste
Dobiva se povsod! na evropskem ozemlju. Dobiva se povsod!

Kdor ljubi

(78-24-14)

nežno, čisto lice brez pëg, mehko in gladko kožo ter cvečočo polt, umiva naj se z znanim medicinskim

Bergmann-ovim lilijinim milom

(s znamko: 2 rudarja) — tvrdke BERGMANN & Co. Draždane in Tečen ob Elbi.

Dobiva se tudi po 80 h komad pri lek. S. pl. SLADOVIČ-u in v trgovini g. Alf. OBLAK-a v Novem mestu.

Učenec

v steklarsko obrt in v špecerijsko trgovino se takoj sprejme. Pojasnila daje upravništvo „Dolenjskih Novic“.

(218-3-2)

Velika zaloga

tiskovin za županstva cerkev in šolo

v prodajalni J. Krajec nasl. v Rudolfovem.

Samo

6 dni

Samo

6 dni

iz Havra v Newyork.

„Francoska prekmorska družba.“

Edina najkrajša črta čez Bazel, Pariz in Havre

AMERIKO.

Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.

Znižane cene.

Vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino konces. potovalna pisarna

Ed. ŠMARDÄ

(129-24-10)

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6.

blizo znane gostilne pri „Figovcu“.

Bratje Johann in Florian Vonmetz

(224-12-3)

zaloga vina in žganja na debelo v Waidbruck-u (Spodnje nemško Tirolsko)

priporočajo svoja vsakovrstna zajamčeno narurna vina po zelo nizkih cenah.

Krčmarsko vino belo in rudeče hektoliter 15 gld.; krčmarsko vino boljše vrste hl 16 gld.; fino vino, belo in rudeče hl 19 gld.; posebno fino vino (Hügelwein) hl 22 gld.; Kaltererseewein hl 24 gld.; Terlaner, belo vino hl 26 gld. — Nadalje: namizno vino (navadno) od 12 do 14 gld. hl. Žganje druge vrste hl. 43 gld., žganje prve vrste 46 gld. hl, in pristno narurno žganje 50 gld. hl.

Finejša vina v steklenicah, kakor: St. Magdalener, Leitacher, Kalterersee, Tiroler-Blume, Terlaner itd.

Voznina stane od hektl. okoli 2 gld. 50 kr. na kolodvor Novo mesto.